

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0150
Dok.: CKV40477

Besvarelse af spørgsmål nr. 67 af 17. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) (L 168).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes give en uddybende redegørelse om den norske ordning for medvirken af nævninge i straffesager.”

Svar:

Norge indførte i 1995 en ny ordning for behandling af straffesager bl.a. med henblik på at give mulighed for prøvelse af skyldsspørgsmålet i to instanser også i de alvorligste straffesager. Reglerne om den norske ordning for medvirken af nævninger i straffesager findes i kapitel 22-24 i den norske straffeprocesslov.

Efter den norske ordning behandles alle straffesager som domsmandssager ved byretten (tingretten) i første instans, således at nævningebehandling først sker under eventuel anke til landsretten (lagmannsretten).

Byretten sammensættes normalt af en juridisk dommer og to domsmænd (meddommere). Retten kan dog sammensættes af to juridiske dommere og tre lægdommere (forstærket tingret) i sager, som er særligt omfattende, eller hvor der foreligger andre særlige grunde. Skyldsspørgsmålet afgøres ved almindeligt stemmeflertal efter fælles votering mellem domsmændene og dommeren/dommerne.

Byrettens dom kan ankes til landsretten, uanset om dommen går ud på, at tiltalte er skyldig eller ikke-skyldig. Hvis anken gælder et spørgsmål af ”betydning uden for den foreliggende sag” (f.eks. om fortolkning af retsregler), eller hvis det er særligt vigtigt at få sagen hurtigt afgjort, og anken ikke omfatter bevisbedømmelsen, kan sagen indbringes direkte for Højesteret med tilladelse fra Højesterets kæremålsudvalg.

Nævninger medvirker som udgangspunkt i ankesager ved landsretten vedrørende forbrydelser, hvor strafferammen er mere end 6 års fængsel, og hvor der skal tages stilling til bevisbedømmel-

sen (skyldsspørgsmålet). Nævninger medvirker dog ikke i sager vedrørende forbrydelser mod den norske stats selvstændighed og sikkerhed eller mod Norges statsforfatning eller statsoverhoved. Nævninger medvirker endvidere ikke i sager, hvor tiltalte på gerningstidspunktet var under 18 år, og hvor anklagemyndigheden ikke påstår mere end 2 års fængsel.

I nævningesager sammensættes landsretten af 3 dommere og 10 nævninger. Nævningerne afgør på egen hånd skyldsspørgsmålet (dvs. uden medvirken af dommerne), og afgørelsen begrundes ikke. Tiltalte kan kun kendes skyldig, hvis mindst 7 nævninger stemmer for dette resultat. Hvis tiltalte findes skyldig, udtrækkes ved lodtrækning 3 nævninger, der sammen med nævningernes ordfører og de 3 dommere afgør strafudmålingen ved almindeligt flertal. Afgørelsen vedrørende strafudmålingen skal indeholde en angivelse af de forhold, som retten har lagt vægt på ved fastsættelsen af straffen.

Hvis nævningernes afgørelse går ud på, at tiltalte ikke er skyldig, kan dommerne, hvis de finder, at tiltalte utvivlsomt er skyldig, enstemmigt beslutte, at sagen skal behandles på ny. Hvis nævningernes afgørelse går ud på, at tiltalte er skyldig, kan dommerne ved almindeligt flertal beslutte, at sagen skal behandles på ny, hvis dommerne finder, at der ikke er ført tilstrækkeligt bevis for tiltaltes skyld.

I alle tilfælde, hvor en sag skal behandles på ny, efter at dommerne har tilsidesat nævningernes afgørelse, behandles sagen ved landsretten (og ikke ved byretten) uden nævninger og i stedet med 3 juridiske dommere og 4 domsmænd.

Landsrettens afgørelser – både i ankesager og sager, der er behandlet på ny efter tilsidesættelse af nævningernes afgørelse – kan kun indbringes for Højesteret med tilladelse fra Højesterets kæremålsudvalg. Tilladelsen gives, når anken gælder spørgsmål, der har ”betydning uden for den foreliggende sag”, eller når det af andre grunde er særlig vigtigt at få sagen prøvet i Højesteret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 9.3.1.3 (afsnit III) i lovforslagets almindelige bemærkninger.